ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарний факультет
Кафедра філософії

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)
ФІЛОСОФІЯ
Обсяг освітнього компоненту (3/90)

Спеціальність – F5 Кібербезпека та захист інформації (для освітньої програми системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки / технічний захист інфраструктури об'єктів інформаційної діяльності)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ЄМЕЛЬЯНЕНКО Євгенія Олегівна,
доцент, канд. філос. н.

Контактна інформація:
- *номер телефону* +*38* 067-887-92-02
- *e-mail:*yemelyanenko_eo@ukr.net
- *навчальний корпус* № 5*, аудиторія* 547-а

Час і місце проведення консультацій
за розкладом, в аудиторіях 540, 549-а,
через Telegram, Viber, Zoom, GoogleMeet, онлайн (*згідно з графіком консультацій*)

ОПИС КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни є загальне в системі «світ-людина», система поглядів на світ у цілому і на ставлення людини до цього світу.

Основні завдання дисципліни:

– вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, ознайомлення з найбільш відомими авторами філософських систем, їх головними працями;

– сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ в цілому і ставлення людини до цього світу;

– вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності;

– розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально філософські проблеми з розв'язанням завдань теорії і практики сучасного мистецтва;

– набуття вміння застосовувати здобуті знання для аналізу різноманітних суспільних явищ та в ситуаціях світоглядного вибору;

– подальше становлення і вдосконалення логічної, етичної та естетичної культури студентів як фахівців і громадян демократичної України, розвиток їх пізнавальних здібностей як науковців та винахідників.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є формування філософської культури мислення, засвоєння студентами базових теоретичних знань та практичних навичок застосування філософської методології при розв'язанні завдань суспільної й індивідуальної життєдіяльності.

2. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни Ви отримаєте:

загальні компетентності:

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово(ЗК 3);

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 5);

здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 6);

здатність ухвалювати рішення і діяти відповідно принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК 7);

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 8).

спеціальні (фахові) компетентності:

здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на ефективність та результати інженерної діяльності в галузі мікро- та наносистемної електронної техніки (СК11).

Програмні результати навчання:

РН13 Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань з дотриманням норм сучасної української ділової та професійної мови;

Р14 Вміти засвоювати нові знання, прогресивні технології та інновації, знаходити нові нешаблонні рішення і засоби їх здійснення.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного навчання та опанування компетентностей з дисципліни «Філософія» здобувачу вищої освіти необхідно мати базові знання, вміння та результати навчання з дисциплін «Українська культура в європейському контексті» (ОК25), «Політико-правова система України» (ОК26), «Українська мова (за професійним спрямуванням) (ОК28)».

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Філософія» складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Філософія як система знання. Філософія Давнього світу.

Змістовий модуль 2. Філософія сучасного світу та у сучасному світі.

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи.

Номер тижня	Теми лекцій / семінарських занять	Години
1	2	3
Змістовий модуль 1. Філософія як система знання. Філософія Давнього світу.		
1	Тема 1.1.Що таке філософія. Коло філософських проблем.	2 / -
2	Тема 1.2.Філософія Давнього світу: Давній Схід, Античність.	2 / 6
3	Тема 1.3.Середньовіччя та Відродження в історії філософії та культури.	2 / 2
Змістовий модуль 2. Філософія сучасного світу та у сучасному світі.		
4	Тема 2.1.Філософія Нового часу. Наука як феномен Нового та Новітнього часів.	2 / 2
5	Тема 2.2.Філософія Новітнього часу.	4 / 2
6	Тема 2.3.Українська філософія у світовому філософському полілозі.	2 / 2

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Перелік завдань на СРС, вид завдань, контрольні заходи.

Назва теми	Графік самостійної роботи	Кількість годин	Контрольні заходи
1	2	3	4
Тема 1.1.Що таке філософія. Коло філософських проблем.	Виконання індивідуального тематичного завдання.		10 бали у загальних 100
Тема 1.2.Філософія Давнього світу: Давній Схід, Античність.	Виконання індивідуального тематичного завдання.		20 бали у загальних 100
Тема 1.3.Середньовіччя та Відродження в історії філософії та культури.	Виконання індивідуального тематичного завдання.		10 бали у загальних 100
Тема 2.1.Філософія Нового часу. Наука як феномен Нового та Новітнього часів.	Виконання індивідуального тематичного завдання.		20 балів у загальних 100
Тема 2.2.Філософія Новітнього часу.	Виконання індивідуального тематичного завдання.		20 бали у загальних 100
Тема 2.3.Українська філософія у світовому філософському полілозі.	Виконання індивідуального		20 бали у загальних

	тематичного завдання.		100

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Світ філософії у запитаннях та завданнях: Навч. пос. для студентів-бакалаврів технічних закладів вищої освіти / Укл.: О.В. Бондаренко, Г.О. Арсентьєва, І.М. Бондаревич, Н.М. Дєвочкіна, Є.О. Ємельяненко, В.М. Коваль, О.М. Повзло; під ред. О.В. Бондаренко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 292 с.

2. Методичні вказівки до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів освіти першого (бакалаврського рівня) спец. 153 Мікро- та наносистемна техніка, 152 Метрологія та інформаційно- вимірювальна техніка) / Укл.: Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. – 38 с.

3. Методичні вказівки з вивчення змістових модулів, що виносяться на самостійну роботу студента з навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів освіти першого (бакалаврського рівня) спец. 153 Мікро- та наносистемна техніка, 152 Метрологія та інформаційно- вимірювальна техніка) / Укл.: Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. – 70 с.

Літературні джерела:

1. Вовк В.М., Петрова Г.М., Чернєй В.В. Історія філософії: опорний конспект: К.: Атіка, 2012. 275 с.

2. Головашенко І.О. Філософія [Текст]: навч. посіб. / І.О. Головашенко. – Вінниця : ВНТУ, 2016. 200 с.

3. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: навч. посібник. К.: Центр учбов. л-ри, 2012 416 с.

4. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 4-те вид., переробл. – Харків : Право, 2023. 424 с.

5. Причій Є.М. Філософія: підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. 592 с.

6. Філософія [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Л.В. Губерський та ін.; за ред. Л.В. Губерського]. Х.: Фоліо, 2013. 509 с.

7. Філософія [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Л.В. Губерський та ін.; за ред. Л.В. Губерського]. Х.: Фоліо, 2013. 509 с.

8. Філософія історії: підручник /О.А. Габрієлян., І.І. Кальной. К.: Академвидав, 2011. 213 с.

9. Філософія як історія філософії: підручник / За ред. В.І. Ярошевця. К.: Центр учбов. л-ри, 2012. 648 с.

10. Філософія: Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. К.: Либідь, 2010. 408 с.

11. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

12. Шепетяк О. Філософія: Підручник / Шепетяк О., Шепетяк О. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.

13. Щерба С.П. Філософія [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.П. Щерба, О.А. Заглада; за ред. д-ра філос. наук, проф. С.П. Щерби. Житомир: Полісся, 2012. 547 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей враховує види занять, які передбачають лекційні, семінарські заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських занять та самостійної роботи оцінюється сумою набраних балів. Максимально можлива кількість балів за поточний та підсумковий контроль упродовж семестру – 100 та мінімально можлива кількість балів – 60.

Екзамен виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного та рубіжного контролів.

Види контролю: поточний, рубіжний (проміжна атестація).

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Філософія» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

Найменування завдань	Семінарські заняття	Самостійна робота студента	Підсумкове рубіжне опитування	*Разом*
	Різні види поточного опитування (згідно з тематикою заняття)	Виконання тематичних письмових завдань	5 тестових завдань та 5 теоретичних завдань	
Семінари	35			35
Самостійна робота студента		35		35
Підсумкове рубіжне опитування			30	30
Разом				100

Підсумкове оцінювання за семестр визначається як середня двох підсумкових рубіжних контролів за перший та другий змістовні модулі.

Екзамен оцінюється за такою шкалою:

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумкова оцінка	Екзамен
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	100+100/2=	60-100

Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	100	
30	35	35	35	35	30		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.3 – теми змістових модулів.

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочної форми навчання* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, щостосуються змісту роботи (максимально 40 балів). Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: https://moodle.zp.edu.ua. Підчасскладання екзамену студент відповідає письмово на чотири питання у екзаменаційному білеті. За кожнуправильну відповідь отримує 15 балів максимально. До екзаменаційної відомості заносятьсярезультати в балах за 100-бальною шкалою.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

При вивченні навчальної дисципліни від здобувача освіти очікуються – дотримання вимог до складання курсу, старанність, коректне і взаємно цікаве ділове спілкування студент/викладач, дотримання засад академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі види робіт, передбачені курсом, усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійну роботу студент виконує відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни, за оприлюдненим графіком.

Політика щодо академічної доброчесності:

- всі здані роботи є результатом розумової праці та творчості конкретного студента, під час вивчення дисципліни студенти повинні дотримуватись основних принципів та цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

- Ви зобов'язані з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти; не допускати поведінку, яка ставить під сумнів чесність та сумлінність Вашого навчання; складати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, які можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації й посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- порушення здобувачами освіти норм чинного законодавства про академічну доброчесність та етику взаємовідносин, може спричинити застосування заходів дисциплінарного характеру, і Ви будете нести академічну (повторне вивчення дисципліни, позбавлення академічної стипендії, відрахування з Університету та ін.) та/або інші види відповідальності.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності НУ «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Служби підтримки:

- Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle) https://moodle.zp.edu.ua/;
- Електронний Інституційний репозитарій НУ "Запорізька політехніка" http://eir.zp.edu.ua/;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки НУ "Запорізька політехніка" http://library.zp.edu.ua/.

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.